

15 Δεκεμβρίου, 1990

[ΠΙΚΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ANNA ΒΕΛΗΓΚΕΚΑ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 792/90).

Δημόσιοι Υπάλληλοι — Μεταθέσεις — Κριτήρια — Δικαστικός έλεγχος — Αρχές που τον διέπουν — Δημόσιο συμφέρον, προστασία δικαιωμάτων υπαλλήλων, ίση μεταχείριση — Οι πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις από μετάθεση στην προσωπική και οικογενειακή κατάσταση του λειτουργού που μετατίθεται, είναι δευτερευούσης σημασίας έναντι της υποχρεώσεώς του προς το δημόσιο συμφέρον — Η Ε.Δ.Υ. οφείλει να δίδει βαρύτητα στις απόψεις του Διευθυντή υπηρεσίας για τις ανάγκες της.

5
10
15

Η αιτήτρια ανήκει στο Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό και υπηρετεί από το 1977 στην Πρεσβεία της Αθήνας. Είναι αποσπασμένη στον προξενικό κλάδο της διπλωματικής αποστολής της Κύπρου στην Ελλάδα. Είναι εκτοπισθείσα από την Αμμόχωστο και από το 1977 κατοικεί στην Αθήνα με την οικογένειά της. Η Ε.Δ.Υ. ενέκρινε τη μετάθεσή της από την Αθήνα στην Κύπρο από 3.12.90.

Η αιτήτρια έφερε ένσταση εκθέτοντας τις δυσμενείς επιπτώσεις που θα έχει η μετάθεση στην προσωπική και οικογενειακή της κατάσταση.

20

Κύριος λόγος προσβολής της επίδικης απόφασης είναι ο περιορισμός της εξουσίας της Ε.Δ.Υ. στην επισφράγιση της απόφασης άλλου οργάνου, δηλαδή του Υπουργικού Συμβουλίου, το οποίο στις 21.12.89, αποφάσισε τη μετάθεση μετά από υποβολή κοινής πρότασης των Υπουργείων Οικονομικών και Εξωτερικών.

Πρόσθετοι λόγοι προσβολής της επίδικης απόφασης είναι η άνιση μεταχείριση και η δημιουργία δυσμενών συνθηκών που θα επιφέρει προς αυτήν η μετάθεση.

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή και αποφάνθηκε ότι: 5

1. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 21.2.89, συνιστά απόφαση διοικητικής πρακτικής η οποία λήφθηκε από αρμόδιο όργανο μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του. Η εν λόγω πρακτική δεν εφαρμόστηκε μηχανικά αλλά εξατομικεύθηκε και συσχετίστηκε με τις προσωπικές συνθήκες της αιτήτριας. 10
2. Κριτής της ανάγκης για μετάθεση δημοσίου υπαλλήλου είναι η Διοίκηση. Εφόσον η εξουσία ασκείται καλόπιστα, δημιουργείται μαχητό τεκμήριο ότι διενεργήθηκε χάριν του δημοσίου συμφέροντος. 15
3. Οι προσωπικές δυσχέρειες που θα αντιμετωπίσει η αιτήτρια με τη μετάθεσή της και την αποκοπή από τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς της, δεν υπερισχύει της υποχρέωσής της προς το δημόσιο καθήκον που διαρκεί μέχρι τέλος της υπηρεσίας της ως δημόσιου υπαλλήλου. 20

Ο ισχυρισμός για άνιση μεταχείριση είναι ανυπόστατος και έχει ουσιαστικά εγκαταλειφθεί. 25

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις: 30

Ioannidou v. Educational Service Commission (1983) 3(A) C.L.R. 410,

Papakyriacou v. Educational Service Commission (1983) 3(B) C.L.R. 870, 35

Vassiliou v. Republic (1982) 3 C.L.R. 220,

Kyriacou v. Republic (1986) 3(B) C.L.R. 1845, 40

Evgeniou v. Republic (1987) 3(C) C.L.R. 1782,

Sentonaris v. Greek Communal Chamber (1964) C.L.R. 300,

Isaias v. Republic (1985) 3(B) C.L.R. 490,

Vafeadis v. Republic (1964) C.L.R. 454,

5 *Pierides v. Republic (1969) 3 C.L.R. 274,*

Στρατή v. Δημοκρατίας (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 2018,

Kammitis v. Republic (1987) 3(A) C.L.R. 384.

10

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης της Επιτροπής Δημόσιας
Υπηρεσίας να μεταθέσει την αιτήτρια από την Αθήνα στην Κύπρο.

15

Α. Σ. Αγγελίδης, για την Αιτήτρια.

*Α. Βασιλειάδης, Δικηγόρος της Δημοκρατίας Α΄, για τους
Καθ' ων η αίτηση.*

20

Cur. adv. vult.

25 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η Άννα Βεληγκέκα, η αιτήτρια, ανήκει στο Γενικό Γραμματειακό Προσωπικό το οποίο την καθιστά υποκείμενη σε μετάθεση και σε άλλα τμήματα και υπηρεσίες εκτός από το Υπουργείο των Οικονομικών στο οποίο υπάγεται η Υπηρεσία της. Το 1977 μετατέθηκε στην Πρεσβεία της Αθήνας όπου υπηρετεί έκτοτε. Είναι αποσπασμένη στον προξενικό κλάδο της διπλωματικής αποστολής της Κύπρου στην Ελλάδα και όπως συνάγεται από τις εκτιμήσεις των προϊσταμένων της η αιτήτρια εκπληρώνει τα καθήκοντά της με εξαιρετική επιτυχία, τόσο μεγάλη, ώστε ο Πρέσβης της Κύπρου στην Αθήνα όσο και κ. Ζαβρός, ο Διευθυντής του Τμήματος Μεταναστεύσεως έχουν εκφράσει επιφυλάξεις για τη δυνατότητα επιτυχούς αντικατάστασής της. Η μετάθεσή της στην Αθήνα το 1977 ήταν και δική της επιλογή γιατί εκεί είχαν εγκατασταθεί οι γονείς και τα αδέρφια της μετά τον εκτοπισμό τους από την Αμμόχωστο. Στην άνετη διαβίωση της οικογένειας στην Αθήνα συνέβαλε αποφασιστικά και η αιτήτρια με τη συνδρομή της στην απόκτηση κατοικίας, επένδυση η οποία την άφησε εκτεθειμένη σε σημαντικό χρέος, η αποπληρωμή του οποίου θα τη βαρύνει για πολλά χρόνια.

40

Με απόφαση της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (Ε.Δ.Υ.) που λήφθηκε στις 14/8/90 και γνωστοποιήθηκε στην αιτήτρια στις 17/9/90 εγκρίθηκε η μετάθεση της αιτήτριας από την Αθήνα στην

Κύπρο με ισχύ από 3/12/90. Η απόφαση επέφερε αναστάτωση στην αιτήτρια και ανάρτησε τα σχέδια ολοκλήρωσης της οικογένειας για την απρόσκοπτη διαμονή τους στην Ελλάδα, αναστάτωση τόσο μεγάλη ώστε έφερε στη μνήμη τα δεινά του εκτοπισμού μετά την τουρκική εισβολή. Γίνεται αναφορά στις προσωπικές και οικογενειακές συνθήκες της αιτήτριας, γιατί όπως ορθά έχει υποδείξει ο δικηγόρος της με αναφορά στην απόφαση *Ioannidou v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 410, 414, οι επιπτώσεις από τον εκτοπισμό δεν είναι άσχετος παράγοντας στον προσδιορισμό των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των εκτοπισθέντων. Στην απόφαση στην υπόθεση εκείνη επεσήμανε:-

"... it is perfectly legitimate to take into account, especially in evaluating hardship, the implications of displacement and the likelihood of inflicting further hardship upon persons badly tried by the events of 1974."

Σε μετάφραση:- (Ελεύθερη)

"... είναι απόλυτα παραδεκτό να λαμβάνονται υπόψη, ιδιαίτερα στην εκτίμηση της δυσπραγίας, οι επιπτώσεις από τον εκτοπισμό και η πιθανότητα πρόκλησης περαιτέρω δυσχέρειας σε πρόσωπα σκληρά δοκιμασθέντα από τα γεγονότα του 1974."

Πριν να εξετάσω τις ενστάσεις της αιτήτριας στη μετάθεσή της και τους λόγους που έχουν προβληθεί για την ακύρωσή της, θα σκιαγραφήσω τα γεγονότα που προηγήθηκαν και το πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώθηκαν, εγχείρημα το οποίο θα βοηθούσε στην ευχερέστερη κατανόηση του επίδικου θέματος.

Η μετάθεση της αιτήτριας αποφασίστηκε στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής της κυβέρνησης για τη μετάθεση στην Κύπρο όλων των λειτουργών του Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού και του Βοηθητικού Προσωπικού που είχαν υπηρετήσει πέραν ορισμένου χρόνου σε διπλωματικές αποστολές στο εξωτερικό. Η πολιτική αυτή αποφασίστηκε και οριοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο και προωθήθηκε ενώπιον της Ε.Δ.Υ. από την αρμόδια αρχή, το Υπουργείο των Οικονομικών. Η σχετική απόφαση (του Υπουργικού Συμβουλίου) λήφθηκε στις 21/12/89, μετά από κοινή πρόταση του Υπουργείου των Οικονομικών και του Υπουργείου των Εξωτερικών για τη μετάθεση του Γενικού Γραμματειακού και του Βοηθητικού Προσωπικού που υπηρετεί σε διπλωματικές αποστολές στο εξωτερικό και αποβλέπει στη μετάθεσή τους βάσει ανάλογων κριτηρίων με εκείνα που ισχύουν

στην εξωτερική υπηρεσία. Επίσης υιοθετήθηκε χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση της απόφασης. Ας σημειωθεί ότι μέλη της εξωτερικής υπηρεσίας υπόκεινται σε μετάθεση στο κέντρο μετά από εξαετή υπηρεσία στο εξωτερικό. Με την ίδια απόφαση εξουσιοδοτήθηκε ο Υπουργός των Οικονομικών να επιδιώξει και τη νομοθετική εναρμόνιση των όρων υπηρεσίας στο εξωτερικό των μελών του Γραμματειακού και Βοηθητικού Προσωπικού με εκείνους που ισχύουν για τα μέλη της εξωτερικής υπηρεσίας με τη συμπερίληψη σχετικής πρόνοιας στον υπό ψήφιση τότε νέο Νόμο Περί Δημοσίας Υπηρεσίας. Η προσπάθεια, η οποία προφανώς αναλήφθηκε στον τομέα αυτό, δεν τελεσφόρησε, έχοντας υπόψη ότι ο νέος Περί Δημοσίας Υπηρεσίας Νόμος (Ν. 1/90) που εκδόθηκε στις 27/1/90 δεν περιλαμβάνει καμιά ειδική πρόνοια για το θέμα.

15 Η πρόθεση της αρμόδιας αρχής να υποβάλει αίτημα στην Ε.Δ.Υ. για τη μετάθεση της αιτήτριας κοινοποιήθηκε σ' αυτήν στις 26/1/90 και ζητήθηκαν οι απόψεις της στο θέμα. Στην απάντησή της η αιτήτρια εκθέτει τις δυσμενείς επιπτώσεις που θα έχει η μετάθεση στην προσωπική και οικογενειακή της κατάσταση, για να καταλήξει ότι τυχόν μετάθεσή της στην Κύπρο "... είναι σαν να προσφυγοποιούμαι για δεύτερη φορά και με περισσότερες τώρα δυσκολίες, με διασπασμένη την οικογένειά μου". Στις 23/5/90 το Υπουργείο των Οικονομικών υπέβαλε πρόταση για τη μετάθεση της αιτήτριας και άλλων υπαλλήλων που υπηρετούσαν σε αποστολές στο εξωτερικό. Σ' αυτή γίνεται μνεία τόσο της πρότασης προς το Υπουργικό Συμβούλιο όσο και της απόφασής του, καθώς και στις παραστάσεις των επηρεαζομένων, περιλαμβανομένης και της αιτήτριας. Στην απόφαση της Ε.Δ.Υ. μνημονεύεται η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και γίνεται η διαπίστωση ότι αυτή δεν ενέχει δεσμευτικό αλλά καθοδηγητικό χαρακτήρα. Επεξηγείται επίσης ότι το αίτημα του κάθε υπαλλήλου για μετάθεση εξετάζεται ξεχωριστά και αφού ληφθούν υπόψη οι δικές του θέσεις ως προς την προτεινόμενη μετάθεση.

35 Ο κύριος λόγος για τον οποίο προσβάλλεται η επίδικη απόφαση είναι ότι αυτή είναι προϊόν άσκησης δέσμιας εξουσίας κατά παράκλιση του καθήκοντος της Ε.Δ.Υ. να ασκεί τις εξουσίες τις οποίες της παρείχε ο νόμος κυριαρχικά και άνευ όρων από οποιοδήποτε άλλο σώμα. Στο επίκεντρο της εισήγησης του δικηγόρου της αιτήτριας ευρίσκεται ο ισχυρισμός ότι η Ε.Δ.Υ. απεμπόλησε στην ουσία τις εξουσίες της και τις υπέταξε στη βούληση άλλου σώματος, συγκεκριμένα του Υπουργικού Συμβουλίου. Ο περιορισμός της εξουσίας στην Ε.Δ.Υ., στην επισφράγιση της απόφασης άλλου οργάνου, επιφέρει και την ακυρότητα της πράξης, όπως η

ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου αναγνώρισε στην *Papakyriacou v. Republic* (1983) 3 C.L.R. 870.

Όχι μόνον η Ε.Δ.Υ. παρέλειψε να ασκήσει τις εξουσίες της, όπως εισηγήθηκε ο κ. Αγγελίδης, αλλά και το αίτημα για τη μετάθεση της αιτήτριας διαμορφώθηκε έξω από το πλαίσιο που ορίζει ο νόμος. Το άρθρο 48(2) του Ν. 1/90 προβλέπει ότι η μετάθεση των υπαλλήλων διενεργείται κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας αρχής, του Υπουργείου των Οικονομικών στην προκείμενη περίπτωση. Εδώ η ανάγκη για τη μετάθεση της αιτήτριας και των άλλων λειτουργών διαπιστώθηκε από όργανο άλλο από την αρμόδια αρχή, δηλαδή από το Υπουργικό Συμβούλιο. Ο ρόλος της αρμόδιας αρχής περιορίστηκε στην προώθηση της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου, άλλη διαπίστωση η οποία καθιστά, κατά τον κ. Αγγελίδη, το θεμέλιο της τελικής απόφασης ακροσφαλές.

Διαφωνώ με την εισήγηση ότι το Υπουργικό Συμβούλιο ήταν αναρμόδιο να επιληφθεί των συνθηκών και όρων υπηρεσίας των μελών του Γενικού Γραμματειακού Προσωπικού σε διπλωματικές αποστολές στο εξωτερικό, καθώς και του Βοηθητικού Προσωπικού. Η στελέχωση των διπλωματικών αποστολών, περιλαμβανομένης και της τοποθέτησης υπαλλήλων για υπηρεσία στο διπλωματικό και προξενικό κλάδο, αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου βάσει των ρητών διατάξεων του άρθρου 54(β) του Συντάγματος. Η εξουσία αυτή είναι συνυφασμένη με την ευθύνη του Υπουργικού Συμβουλίου για διασφάλιση της εκπροσώπησης της Κύπρου στο εξωτερικό και την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών στον ευαίσθητο χώρο της εξωτερικής πολιτικής. Όχι μόνον το Υπουργικό Συμβούλιο έχει αρμοδιότητα για τη στελέχωση της εξωτερικής υπηρεσίας αλλά και ευθύνη για το συντονισμό και την εποπτεία του συνόλου της λειτουργίας της δημόσιας υπηρεσίας (άρθρο 54(δ)). Η ανάγκη για συντονισμό ήταν ιδιαίτερα έντονη σ' αυτή την περίπτωση ενόψει της μετάθεσης ή απόσπασης προσωπικού από διάφορους κλάδους της δημόσιας υπηρεσίας σε διπλωματικές αποστολές στο εξωτερικό. Άλλωστε η ανάγκη για ρύθμιση του θέματος διαπιστώθηκε σε πρώτο στάδιο και από την αρμόδια αρχή, το Υπουργείο των Οικονομικών, οι εισηγήσεις του οποίου αποτέλεσαν και τη βάση για την απόφαση που είχε ληφθεί. Δε διαπιστώνεται οτιδήποτε μεμπτό είτε στη διαμόρφωση της κυβερνητικής πολιτικής ως προς τη στελέχωση των διπλωματικών αποστολών ή τον συντονισμό που ασκήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στο υπό κρίση θέμα πριν συγκεκριμενοποιηθεί εισήγηση από το Υπουργείο των Οικονομικών προς την Ε.Δ.Υ. για τη μετάθεση της αιτήτριας.

5 Η διαμόρφωση διοικητικής πρακτικής σε ένα ή περισσότερους κλάδους της διοικητικής λειτουργίας αποτελεί παραδεκτό μέτρο εφόσον η διακριτική ευχέρεια του οργάνου που είναι επιφορτισμένο με αποφασιστική αρμοδιότητα δεν εξουδετερώνεται και δε μηχανοποιείται η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που του παρέχεται [Βλ. μεταξύ άλλων *Vassiliou v. Republic* (1982) 3 C.L.R. 220, *Kyriacou v. Republic* (1986) 3 C.L.R. 1845 και *Evgeniou v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 1782]. Εξυπακούεται ότι η πρακτική η οποία υιοθετείται πρέπει να χαράσσεται μέσα στα πλαίσια των σχετικών νομοθετικών διατάξεων, να έχει γενικό χαρακτήρα και να διασφαλίζει την ίση μεταχείριση των υποκειμένων του κανόνα. Στην προκειμένη περίπτωση δε διατυπώθηκε παράπονο ως προς τη γενικότητα του μέτρου που υιοθετήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο ή της ισομερούς εφαρμογής του. Ό,τι αμφισβητήθηκε ήταν η καλή πίστη της αρμόδιας αρχής (του Υπουργείου των Οικονομικών) να προωθήσει ισομερώς την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου σε σχέση με το προσωπικό της Πρεσβείας της Κύπρου στην Αθήνα, όπως και η ανισότητα στο μέτρο που υιοθετήθηκε από την Ε.Δ.Υ.

20 Στην αγόρευση του δικηγόρου της αιτήτριας έγινε επώνυμη αναφορά σε οχτώ άλλα μέλη της πρεσβείας στην Αθήνα που έτυχαν, κατά την εισήγησή του, ευνοϊκής μεταχείρισης σε σύγκριση με την αιτήτρια. Και εφόσον παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης καθιστά, όπως είναι εύλογο, τη μετάθεση δημόσιου υπάλληλου τρωτή, ζητήθηκε η ακύρωση της επίδικης απόφασης και για το λόγο αυτό. Το δικαστήριο προέβη σε διερεύνηση των ισχυρισμών της αιτήτριας ενόψει του ότι δε δόθηκαν στοιχεία που να τεκμηριώνουν αυτό τον ισχυρισμό. Μετά τις διευκρινίσεις που δόθηκαν εκ μέρους των καθ' ων η αίτηση αποκαλύφθηκε ότι οι ισχυρισμοί για άνιση μεταχείριση είναι ανυπόστατοι και ως αποτέλεσμα ο ισχυρισμός αυτός ουσιαστικά εγκαταλείφθηκε από το δικηγόρο της αιτήτριας.

35 Διαπιστώνω ότι δεν έχει σημειωθεί οποιοδήποτε σφάλμα στο προπαρασκευαστικό στάδιο της απόφασης, δηλαδή στη διαδικασία που οδήγησε στην υποβολή από το Υπουργείο των Οικονομικών της εισήγησης για τη μετάθεση της αιτήτριας. Στην κατάληξη αυτή άγομαι από τους πιο κάτω λόγους:-

40 (α) Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου της 21/12/89 συνιστά απόφαση διοικητικής πρακτικής η οποία λήφθηκε από αρμόδιο όργανο μέσα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του.

(β) Πριν τη διαμόρφωση και την υποβολή από την αρμόδια αρχή της πρότασης για τη μετάθεση της αιτήτριας λήφθηκαν υπόψη οι παραστάσεις στις οποίες προέβη, καθώς και εκείνες των προϊσταμένων των υπηρεσιών που μπορούσε να έχουν λόγο στο θέμα (του Πρεσβευτή στην Αθήνα και του Λειτουργού Μεταναστεύσεως). Η ευχέρεια αντικατάστασης υπαλλήλου που μετατίθεται αποτελεί κατεξοχήν μέριμνα της αρμόδιας αρχής. 5

(γ) Η διοικητική πρακτική δεν εφαρμόστηκε μηχανικά αλλά εξατομικεύτηκε και συσχετίστηκε και με τις προσωπικές συνθήκες της αιτήτριας. 10

Το τελευταίο ερώτημα το οποίο πρέπει να απαντήσουμε είναι αν η απόφαση της Ε.Δ.Υ. πάσχει για οποιοδήποτε λόγο. Πριν απαντήσουμε το ερώτημα αυτό είναι χρήσιμο να γίνει αναφορά στις αρχές που διέπουν την αναθεώρηση απόφασης για τη μετάθεση δημόσιου υπαλλήλου. Η πρώτη απόφαση στην οποία επισημάνθηκαν και αναγνωρίστηκαν οι αρχές είναι εκείνη του Δικαστή Τριανταφυλλίδη, όπως ήταν τότε, στην υπόθεση *Stavros Sentonaris v. The Greek Communal Chamber* (1964) C.L.R. 300. 15 20

Οι ίδιες αρχές επαναλήφθηκαν και έτυχαν εφαρμογής σε πολλές μεταγενέστερες αποφάσεις. [Βλ. μεταξύ άλλων *Vafeadis v. Republic* (1964) C.L.R. 454, *Pierides v. Republic* (1969) 3 C.L.R. 274, *Στρατή ν. Δημοκρατίας* (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 2018, Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου Επικρατείας, 1929-59, σελ. 340 και Κυριακόπουλου, Ελληνικό Διοικητικό Δίκαιο, 1962, Τόμος Γ, σελ. 312). Τις αρχές αυτές είχα την ευκαιρία να συνοψίσω στην *Isaias v. Republic* (1985) 3 C.L.R. 490:- 25

"Appreciation of the needs of the Public Service and departments of it and, choice of the means to satisfy them, including the transfer of personnel, are matters falling within the exclusive competence of the Administration, not in themselves subject to review. A presumption operates that transfers of public officers are effected in the interest of the service. The above principle of administrative Law is firmly established on authority and no need arises to debate its juridical origin. It is advisable, however, to stress there are strong practical considerations too, justifying its adoption. Inevitably, transfers are made in the context of evaluation of the wider needs of a branch of the service. Review of such evaluation would require the Court in every case to examine how each branch of the department is staffed, virtually an impossible task, and one that 30 35 40

would, in effect, render the Courts the overseers of administrative action; whereas, their role is confined to the scrutiny of the legality of administrative action. Examination of the needs of the service on such wideranging basis, would deprive the Administration of the flexibility necessary to respond to the ever-changing needs of the service.

But, like every power, the transfer of officers must be exercised bona fide for the purpose it is given, namely, satisfaction of the needs of the service. If the power is invoked for an ulterior purpose or exceeded by making transfer where none is possible, it can be struck down as illegal. Moreover the exercise of the power must be preceded by the necessary inquiry into the facts relevant to its exercise and, that includes, in the case of transfers, examination of the personal (including family) needs of the officer under transfer. As in every case the Public Service Commission is under duty to heed the provisions of Article 28 and ensure equality before the Administration."

(p. 491 - 492)

Οι ίδιες αρχές συνοψίζονται και στην μεταγενέστερη απόφαση του Δικαστή Δημητριάδη στην *Kammitis v. Republic* (1987) 3 C.L.R. 384:-

"The principles that govern interference by this Court in transfers of civil servants have been expounded in a great number of cases and there can be summarised as follows:

(a) Every transfer, unless it is an adverse transfer, is presumed to have been taken for the benefit and the exigencies of the service.

(b) Appreciation of the needs of the public service and departments of it and choice of the means to satisfy them are matters falling within the exclusive competence of the administration not in themselves subject to review, except where there exists improper use of the relevant discretionary power or misconception concerning the factual situation or failure to take into account a material factor.

(c) Transfers are made in the context of evaluation of the wider needs of a branch of the service. Review of such evaluation would require the Court in every case to examine how each branch of the department is staffed, virtually an impossible task

and one that would in effect render the Courts the overseer of administrative action. Whereas their role is confined to the scrutiny of the legality of administrative action. Examination of the needs of the service on such wide ranging basis would deprive the administration of the flexibility necessary to respond to the ever-changing needs of the service. 5

(d) The exercise of the power must be preceded by the necessary inquiry into the facts relevant to its exercise and that includes, in the case of transfers, examination of the personal and family needs of the officer under transfer. On the other hand, neither personal nor family circumstances can be allowed to override an officer's commitment to the service. 10

(e) The needs of the service are the foremost consideration in the positioning and transfer of personnel. 15

(f) In exercising its power of transfer the Commission should always take seriously into consideration the recommendations of the Head of the Department or other Senior responsible officer so that the functions of a public office should be performed in the general interest of the public by the public officer best suited to perform such duties. 20

(g) The object of vesting the power of transfers into an independent organ, such as the Public Service Commission, is twofold: First the safeguarding of the efficiency and proper functioning of the public service of the Republic and, secondly, the protection of the legitimate interest of the individual holders of public offices." 25 30

(p. 388 - 389)

Προκύπτει από τις αρχές που έχουν εκτεθεί ότι η Διοίκηση είναι ο κριτής της ανάγκης για τη μετάθεση δημόσιου υπαλλήλου. Εφόσον η εξουσία ασκείται καλόπιιστα, δημιουργείται μαχητό τεκμήριο ότι διενεργήθηκε χάριν του δημόσιου συμφέροντος. Ο βασικός λόγος για τον οποίο επιδιώκεται η ακύρωση της επίδικης πράξης εντοπίζεται, όπως έχει εξηγηθεί, στο ότι η Ε.Δ.Υ. άσκησε την εξουσία της κατά δέσμο τρόπο. Η εξέταση της απόφασης της Ε.Δ.Υ. δεν υποστηρίζει αυτή τη θέση, αντίθετα προκύπτει ότι η Ε.Δ.Υ. είχε πλήρη συναίσθηση του κυριαρχικού της ρόλου στην άσκηση της διακριτικής της εξουσίας, γεγονός που επιμαρτυρείται και από τη διαπίστωσή της ότι η απόφαση του Υπουργικού δεν ήταν "δεσμευτική άλλα καθοδηγητική". Και ήταν όντως καθοδηγη- 35 40

τική για τις λειτουργίες της δημόσιας υπηρεσίας. Η τελική απόφαση για τη μετάθεση της αιτήτριας εξατομικεύτηκε μετά από στάθμιση των προσωπικών της συνθηκών, όπως ήταν επιβεβλημένο.

- 5 Καταλήγω ότι η απόφαση λήφθηκε μέσα στο πλαίσιο των εξουσιών της Ε.Δ.Υ. μετά την άσκηση αποφασιστικής αρμοδιότητας στο θέμα.

10 Σε σχέση με τις προσωπικές συνθήκες της αιτήτριας το ερώτημα δεν είναι πώς θα τις αντιμετώπιζε το δικαστήριο, αλλά αν αντιμετωπίστηκαν μέσα στο σωστό πλαίσιο από το διοικητικό όργανο, στο οποίο παρέχεται αποφασιστική αρμοδιότητα, από την Ε.Δ.Υ. Κατανοώ τις προσωπικές δυσχέρειες που θα αντιμετωπίσει η αιτήτρια με τη μετάθεσή της και την αποκοπή της από
15 τα υπόλοιπα μέλη της οικογένειάς της. Όμως όπως είχα την ευκαιρία να επισημάνω και στην *Isaias* (ανωτέρω) υπερισχύει η υποχρέωση στο δημόσιο καθήκον που διαρκεί μέχρι το τέλος της υπηρεσίας υπαλλήλου:

20 "Neither personal nor family circumstances can be allowed to override, as the Public Service Commission observed, an officer's commitment to the service. On assuming office, every officer binds himself to dedicate his services to the civil service and through it to the public. It is an enduring commitment that lasts to
25 the end of his service. The needs of the service are the foremost consideration in the positioning and transfer of personnel."

(p. 491)

30 Βέβαια τίποτε δεν αποκλείει την επανατοποθέτηση της αιτήτριας στη διπλωματική αποστολή της Κύπρου στην Αθήνα σε μεταγενέστερο χρόνο ενόψει των προσωπικών της συνθηκών, υπό την αίρεση πάντοτε ότι προέχει το δημόσιο καθήκον και ότι κριτής των αναγκών για στελέχωση της δημόσιας υπηρεσίας είναι τα αρμόδια διοικητικά όργανα.

35 Η προσφυγή απορρίπτεται. Η επίδικη απόφαση βεβαιώνεται στο σύνολό της βάσει των διατάξεων του άρθρου 146.4(α). Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

40 *Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.*